

פרוטוקול מס' 66

מישיבת ועדת העבודה
יום ד', י"ב באב תשל"ד - 31.7.1974, שעה 8.30

ג כ ה ר :

חברי הוועדה:
ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
ל. דיציאן
מ. ורשמן
ה. זיידל
א. לבגבראון

מוזמנים:
ש. שאלתיאל - אגף התקציבים, משרד האוצר
מ. גלס - משרד המשפטים
אל"מ ב. זאבי - מטכ"ל אכ"א
סא"ל ר. הרשקו - משרד הבטחון
רס"ן ז. כספי - פרקלישות צבאית
ש. אמיר - משרד העבודה
א. אבולעפיה - סגן המבכ"ל, משרד האוצר
גב' הקר - יו"מ, משרד האוצר
י. פסח - מנהל הלשכה לשיקום נכים

מזכיר הוועדה: י. שומרון

רשמה: ע. הירשפלד

- סדר-היום:
1. מסקנות ועדת העבודה בנושא: אי-הוצאת חייל משוחרר מדירה בשכירות עד תום 90 יום מיום שחרורו.
 2. חוק גכי המלחמה בנאצים (תיקון מס' 7), תשל"ד-1974.

1353

(נתקבל ביום 5.8.74)

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבנו: אני פותחת את הישיבה.

מסקנות ועדת העבודה בנושא: אי-הוצאת חייל משוחרר מדירה בשכירות עד תום 90 יום מיום שחרורו.

הנושא שהעלה חבר הכנסת זכין אמנם התייחס לענין הוצאת חייל משוחרר מדירה בשכירות עד תום 90 יום מיום שחרורו, אבל הרחבנו את הדיון על כמה נושאים אחרים, ואנו מגיעים היום גם לסיכום הסופי ורוצים להניח את המסקנות על שולחן הכנסת.

ה. זיידל: במקום אחד כתוב, שלדברי נציג הנהלת בתי-המשפט לא ארע מקרה דומה, והלאה נאמר, שנציגי משרד השיכון והנהלת בתי-המשפט אמרו בוועדה כי היו מקרים בודדים של שיפול בפינוי משפחות חיילים מדירותיהם. לדעתי, יש פתירה בין שני הדברים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבנו: נציג משרד ההוצאה לפועל סיפר על ההליכים שבהם נקטו ופינוי משפחות מדירותיהן. היו מקרים בודדים מסוג זה. ביצוע הפינוי במקרה זה היה חריג.

ה. זיידל: אני מציע להוסיף אחרי המלים "ולדברי נציג הנהלת בתי-המשפט לא ארע מקרה לפועל לגבי משפחת חייל משוחרר בתקופת דומה" - את המלים - "של הוצאה מלחמת יום הכפורים ואחריה".

מ. גלס: אני מציע לכתוב "לא ארע מקרה דומה של פינוי למעשה".

ה. זיידל: לפי הדו"ח, המשפחה לא קבלה את הצעת משרד השיכון לדיוור חליף. אנחנו לא שמענו את המשפחה, ומסתמכים רק על ההודעה, שהמשפחה מצאה את פתרונה. כאן מתקבל הרושם כאילו הכל בסדר, ואיננו יודעים אם המשפחה לא רצתה לקבל את העזרה. יש לבטח את המשפט בצורה כזו, שיהיה ברור שהמשפחה ויתרה על עזרת המשרד ומצאה את הפתרון בכוחות עצמה.

מ. ורשמן: אני מציע למחוק את שתי השורות הראשונות של סעיף 2 ולכתוב, שהוועדה בדעה כי נציגי הרשויות חייבים להיות ערים למקרים כאלה. (ב) הוועדה קובעת כי לא היתה אפשרות לעזור למשפחה בעוד מועד. (ג) המשפחה מצאה את פתרונה בכוחות עצמה.

ה. זיידל: מדוע לא היתה אפשרות בידי רשויות המדינה לעזור?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבנו: הם לא ידעו, ולכן לא היתה אפשרות לעזור. האשה לא הודיעה ואיש לא דיווח

על כך.

לגבי סעיף 2, אפשר לחלק אותו לשלושה חלקים: (א) אנו מצטערים שנציגי השלטונות לא היו ערים לבעייה. (ב) שלא היה באפשרותם לעזור. (ג) המשפחה מצאה את פתרונה לאחר שויתרה על ההצעה שהוגשה לה מטעם משרד השיכון.

אין הערות לסעיפים 3 ו-4.

ר. הרשקו: באשר לסעיף 5, הכתבנו אותו כך, מה-6.9.73 ולא יאוחר מה-30.6.74. הכוונה היא מתי מתחילה התקופה של 180 יום, ולא מתי בעשו ה-180 יום.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבנו: כלומר, אם הוא נקרא לשרת ב-29.6 והוא ממשיך לשרת 180 יום רצופים, יהיה זכאי

למענק מיוחד חד-פעמי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצ'ק:

יש להוסיף כאן גם את התאריך העברי.

ל. דיציאן:

אני מבקש לשאול את נציגי הצבא. עד כמה שידוע לי, רוב חיילי המילואים ששירתו בחזית הדרום, שירתו למעשה ברציפות 170 - 150 יום. הפרדת הכוחות שם הסתיימה לאחר 150 - 145 יום, אבל הרוב המכריע של חיילי המילואים שוחררו בין סוף פברואר והתחלת מרץ, דהיינו, הם שירתו 160 - 150 - 145 יום. אמנם בכון שחלק גדול מחיילי המילואים ששירתו בחזית הצפון שירתו 210 - 190 - 180 יום, אבל מדוע האפליה הזאת?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצ'ק:

כאשר התחלנו לדון בנושא זה עם נציגי הצבא ונציגי משרד האוצר, רצינו קודם-כל שיינתן לשכירים אותו מענק שביתן לעצמאים, ועל-ידי כך לתקן את העוול והקיפות שנגרם לשכירים. אז הסבירו לנו, שהחוק בא לפצות את אותם עצמאים על אובדן הכנסה גדולה, פגיעה בעסק ושאר גזקים שהיו להם, ורצו לפצות אותם. לעומת זאת, הפסדיו של השכיר לא היו כל-כך גדולים, אם כי רצינו להוכיח שהיו לו הפסדים, על-ידי כך שלא קיבל תשלום בעד שעות נוספות, עבודות נוספות וכו', והעלינו הצעות מהצעות שונות בהידברות אתם. היו כמה בקודות אשר הביעו אותנו לחשוב על קריטריון מסויים. קודם-כל הביצוע השכני. איש לא רצה לקבל על עצמו להתחיל עכשיו לשפל מחדש בכל השכירים שהיו מגוייסיים במלחמה, ולהקנות להם את הזכות למענק, כי אז תתעורר בעייה של אבתנה. יכול להיווצר מצב, שאלה שקבלו את המענק, יקבלו עוד פעם, ומבחינת הביצוע השכני לא יכלו לעמוד בהיקף כזה. בקודה שניה היתה היקף התשלומים, שמגיע לכ-200 מיליון ל"י, וגם זה היה נימוק. אז חשבנו לתת את המענק לא לכולם, אלא לאלה אשר באמת צריך לפצות אותם. הקריטריון יכול להיות תקופת השירות, שהיא יותר מ-175 יום; המצב הסוציאלי, המצב המשפחתי וכו'. גם פה התעוררו קשיים, ונאמר לנו שלא ניתן לבצע את הדבר. הראו לנו שופט איך הצבא נהג לגבי גזקקים. לא קבלנו את זה. התעוררו קשיים גדולים מבחינה זו, והתגבשה הצעה, שמאחר שלעצמאים ניתן מענק נוסף במסגרת הצבא, בנוסף למה שנקבע בחוק - מענק של 1,000 ל"י והלוואה של 10,000 ל"י - נציגי הצבא אמרו, שבענין זה הם מוכנים ללכת לקראת השכירים.

עבין הרציפות מעיק על לבי, והייתי מוכנה שנקבע, ששירת מה-6.9 עד ה-30.6, ובלבד למחוק את המלה "רציפות". אם הנקודה הזאת תתקבל על דעתם של אנשי הצבא, ואם אפשר לבצע את הדבר מבחינה שכנית, הייתי מברכת אותם על כך.

ב. זאבי:

אם נקבע את תקופת השירות ל-150 יום, ברור שהאוכלוסיה תלך ותגדל. אם ניקח את החודשים הראשונים, כאשר אנשי הג"א עוד היו מגוייסיים, ברור שהאוכלוסיה עוד תגדל. בדקנו את זכאותם של השכירים לאותה השנה שקבלו העצמאים מהצבא, שהתבטאה בתשלום חד-פעמי עבור שירות של 180 יום. אם נתחיל לגלוש לאותם דברים שנאמרו, אנו נסבך את המערכת בצורה בלתי-רגילה. השאלה היא אם אנו רוצים עכשיו לחלק מענקים, דברים שלא היו בהוגים בזמן המלחמה וכעת נתחיל לחלק מענקים בדיעבד, ונשעבד את המערכת של הצבא - שאיננה מיועדת לזה כלל - לעסוק בדברים אחרים.

ל. דיציאן:

לא קבלתי תשובה אם הנחתי בכונה, שרוב המגוייסיים בחזית הדרום לא הגיעו לתקופת שירות של 180 יום.

ב. זאבי:

בכון שרוב המגוייסיים בחזית הדרום לא שירתו 180 יום.

ה. זיידל:

כפי שאני זוכר, ההחלטה לגבי העצמאים היתה החלטה נכונה, כי לקחו בחשבון שהעצמאים סגרו בכלל את בתי המלאכה ולא עבדו, ולשכיר בכל-זאת היה משהו. אבל אם באים להשוות את ענין השכירים לעצמאים, אנו רק מביעים דעה. שאלתי הראשונה היא, אם ההחלטה לגבי העצמאים היא החלטה אדמיניסטרטיבית. אם כן, מדובר כאן על הודעה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצ'ק:

זו תהיה הודעת משכ"ל.

ה. זיידל:

בנוגע לפרוגרסיביות, אני מבין שהועלתה כאן שאלה זכונה, שיש לבדוק את הנושא לגבי עצמאים. (א) לגבי פרוגרסיביות, מי ששירת פחות, יקבל פחות; (ב) האם בכלל אפשר לבטל את ענין הרציפות? לדעתי זו בקודה הרבה יותר חשובה מהבקודה הראשונה. זה גם כן ענין מוסרי-צבאי, כי אנו רוצים להיות בטוחים שהכל מתנהל בונה-פידה. לכן, הענין שהעלתה היושבת-ראש בנוגע לביטול הרציפות, יש בו אספקט ציבורי-חברתי אולי יותר מאשר כלכלי. בבקודה זו אני מצטרף לדעתה של היושבת-ראש ומבקש ללכת לקראת הוועדה.

ב. זאבי:

לגבי הרציפות או אי-הרציפות, אם אנו מבטלים את הרציפות, אנו מגדילים את האוכלוסיה בצורה עצומה, כי אז אנו אומרים שבתקופה זו לא ציינו את סופה של התקופה. כפי שניסחנו את ההודעה כעת, אמרנו שמה-6.9 עד 30.6, דהיינו, הוא יכול לשרת יום אחד ביוני. גם אז אנו מגדילים את האוכלוסיה בצורה גיכרת ומכבידים על המערכת הצהל"ית לאתר את האוכלוסיה הזאת.

לכן אני רוצה לומר פה שני דברים: (א) על-ידי זה אנו מגדילים את האוכלוסיה ומכבידים על המערכת הצהל"ית לעסוק בנושא זה, כאשר אתם קוראים בעתונים, שמיבהל התשלומים אשר צריך לבצע את התשלומים האלה, עמוס ונמצא בפיגורים של חודשים רבים. ואינני חושב שהצבא הוא הגורם שצריך לקחת על עצמו ולשפל במערכת התשלומים שאתם מציעים פה.

ש. שאלתיאל:

בתקופה שאנו מנסים לבלום ולרסן, אם נפצה או נגדיל את התקופה, הדבר מתבטא בעשרות מיליוני ל"י, ואנו צריכים להשתדל לא לעשות את זה.

ר. הרשקו:

אנו מדברים כרגע על מספר עצום של אנשים, שרובם משוחררים ואינם נמצאים כרגע בשירות. אם נצטוק עכשיו בעשרות אלפי אנשים ויותר, פירוש הדבר שנצטרך להקים מנגנון עצום. עומדת לפנינו כעת בעייה של תשלומי-יתר ממלחמת יום הכפורים, ואיננו מסוגלים יחד עם זה לשפל בבעייה נוספת; כאשר התמורה לפרש בסופו של דבר היא לא כל-כך גדולה. השאלה היא, אם במצב הנוכחי, מצב החירום שהצבא גתון בו, כדאי להסתכן במערכת כזו, כאשר אין גוף אחר שיכול לבצע זאת. אנו מדברים על תקופה של 10 חודשים, וזו בעייה גדולה מאד.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב:

אם כך, אני מעלה עוד שתי סוגיות. אני רוצה בכל-זאת, שגם הצדק לגביהם במידה מסויימת ייעשה. אילו זה היה חוק, אני מסכימה שאי-אפשר היה לעשות דבר. אבל מאחר שזו תהיה הוראת מטכ"ל, והוראה יכולה להיות גמישה במידה מסויימת, אני מציעה וממליצה, שהוועדה תמליץ בפני הצבא, שלגבי אלה שבכל-זאת חסרים להם יומיים עד חמישה ימים, לא ייעשה לגנם סוף פסוק. אינני מציעה שנקבל את זה כהחלטה, אבל אני רוצה שהצבא ידע, שאם תהיינה פגיות מסוג זה, אפשר יהיה לנהוג אחרת.

ל. דיציאן:

אני חושב שגמישות בענין זה נותנת פתחון-פה לכל מיני מקרים. בענין זה צריך להיות דבר קבוע, ולא גמישות. כשיש גמישות, איננו יודעים איפה זה מתחיל ואיפה זה נגמר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב:

לגבי הביצוע של ה-75 יום, בהקניית זכויות לעצמאים, היו כאלה שחסרו להם מספר ימים, ונקשו מהצבא להאריך להם את השירות עוד כמה ימים. היום לגבי אלה אי-אפשר לעשות את זה, ובכל-זאת הייתה רוצה שתימצא דרך בכדי להיענות לבקשה.

ה. זיידל:

מאחר שזו הוראה ולא חוק, אנו רק ממליצים לשקול בענין, שאם לחייל חסרים כמה ימים, אולי אפשר לשבות את זה, ולהחשיב את התקופה כאילו שירת 180 יום.

א. לבנבראון:

אני מצטרף להצעתה של היושבת-ראש וממליץ לנהוג בגמישות. אבל גם לגמישות צריך להיות איזה שהוא סדר. לכן אני מציע שבקבע 180 יום, אבל למי שחסרים עד ארבעה ימים, יקבל את המענק.

ב. זאבי:

אנחנו היום דנים להשוות את זכאותם של השכירים לאותן זכויות שקבענו לעצמאים. יש לזכור, שאת הזכויות לעצמאים קבענו בזמן מלחמה קובעים ברוחב לב וללא הקפדה. כאשר קבענו את התקופה של 180 יום, שהיא אשר תזכה את אנשי המילואים בזכאות למענק, לקחנו בחשבון את כל אותם נימוקים שאתם מעלים כעת, ואיננו יכולים היום לתקן את אותה קביעה, בגלל סיבה זו או אחרת, ללא הצדקה מבומקת ומעמיקה, ורק לומר שיש לגלות גמישות ולשבות את ההוראה הקודמת. אני מבקש וממליץ להשאר בתחום 180 יום, ולא לדבר על פיצולים וגמישות.

ד. הרשקו: ככל שמדברים על גמישות, זה מכביד יותר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצו:

יש עוד נימוק. יש כאלה שקבלו שבוע חופש, אבל השירות שלהם במשך עוד שבוע, ויש כאלה שלא נהנו מזה.

ב. זאבי:

אני יודע על מקרים, שקבלו שלושה שבועות חופש, וזה נחשב להם.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצו:

ההנמקה הנוספת היא, שאם חסרים לו יומיים או שלושה ימים, או שבוע, - אילו השבוע הזה היה נחשב כשירות, הוא היה מגיע ל-180 יום. את זה אני מבקשת לקחת בחשבון.

ד. הרשקו:

אני מציע לא לדבר על זה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצו:

אנחנו רוצים שתדעו, שבכל-זאת דעתם של חברי הוועדה והמלצתם היא, שתשקלו שבית את העניין.

ה. זיידל:

אני הייתי מוסיף להתחשב במקרים אינדיבידואליים, במידה שהמקרה מוצדק.

ב. זאבי:

אם אנחנו נכניס פה את ענין הגמישות, אנחנו מזמינים לעצמנו אלפי פניות. אם אנחנו אומרים גמישות, נצטרך להקים מערכת אשר תבדוק אם אכן יש להתחשב בכל מקרה ומקרה, ואיננו מסוגלים לעסוק בזה. אם קבענו בעבר 180 יום בלי גמישות, וכמו שבקבעה התקופה של 75 יום בלי גמישות, כי החוק לגבי 75 יום בפירוש אומר 75 ימים מצטרפים; דהיינו, אם הוא הבין אישור לכך, אז נתנו לו את המגיע. איננו יכולים לתת גושפנקה לעבור על חוק. לכן אני ממליץ לקבל את ההחלטה כפי שהוצעה בתחילה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצו:

אין לי שום עצה נוספת. שמעתם את מה שהיה לנו לאמר, ואינני יכולה להפריח אתכם.

בעבור עתה לסעיף 6 של המסקנות.

ה. זיידל:

אדם גוייס יומיים לפני שהיה צריך לקבל קביעות בעבודה, וכשתזר לעבודה, במעביד אמר לו שהוא צריך להתחיל מחדש. לכן אנו בוחנים את האפשרות שהעובד לא יפסיד את הרציפות.

ז. כספי:

זה קיים בחוק ושומר על רציפות.

א. לבנבראון:

היות שהועבר לוועדה חוק הנון בקביעות בעבודה, אני מציע להכניס את הסעיף הזה לאותה הצעת חוק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצו:

אנו מדברים על חיילים המשרתים במילואים. אם יש הוראה כזו בחוק, זה מיותר. אם אין, אנו מבקשים לבדוק את הדבר.

ז. כספיו:

זה שייך לחוקים אחרים, ועד כמה שאני זוכר, יש חוק אשר שומר על הרציפות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

המצב הזה בא להגן על אדם שעבד באותו מקום ששה חודשים לפני גיוסו, ולאחר שהשתחרר חובה על המעסיק לקבל אותו חזרה לעבודה, דבר זה הורחב לגבי אנשי המילואים, על-ידי הצו שהוצא על-ידי שר הבטחון. אבל ישנם מקרים, אפילו אם אדם שירת ששה חודשים וחזר לעבודתו, ויש מקומות עבודה בהם הקביעות ניתנת לאחר 11 חודשים, המעביד אומר לו שהוא לא לוקח בחשבון את התקופה של ששה חודשים של שירות מילואים. אם יש הוראה שתקופה של ששה חודשים תילקח בחשבון מנחיבת כל הזכויות שמקנות לחייל לפני גיוסו, זה יכול להיחשב לוותק. אם אין הוראה כזו, ויש הוראה רק לגבי זכויות סוציאליות אחרות, אנו מבקשים שגם הנושא הזה ייבדק, בכדי להרחיבו גם על הנושא הזה לצורך מישוב ומק.

ז. כספיו:

איבני יודע אם החוק הזה צריך לדון בנושא זה, או חוק אחר שדן בקביעות בעבודה.

בעבודה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אנו מדברים פה על החזרה לעבודה, על אותם מקרים שלא צברו את התקופה אשר

מזכה אותם בקביעות בעבודה.

ז. כספיו:

דין הוותק אשר דרוש לצורך הרציפות או הקביעות, הוא אותו דבר לדעתם.

אני מציעה לבדוק את האפשרות של תיקון. אין הוראה כזו בחוק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מי יבדוק את האפשרות של תיקון בחוק?

ה. זיידל:

משרד הבטחון, יחד עם משרד העבודה ומשרד המשפטים. אנו נפנה את תשומת-

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לבם למסקנה שבסעיף 7.

אני רוצה לומר עוד דבר לאנשי הצבא בקשר למענקים. לגבי אותם חיילים אשר שירתו פחות מ-180 יום, במידה שנקראו לשרת מחדש והם יפנו לקבלת מענק, אולי צריכה להיות התחשבות מיוחדת במקרים כאלה, אפילו אם אינם בחשבים לנזקקים.

מקרים כאלה אנו גיקח בחשבון.

ר. הרשקו:

הקריטריון למתן המענק הוא לפי גודל הצרה שיש לאדם. המענק הזה נועד לפתור לחיילי מילואים את בעיותיהם בעת שירותם בצבא. אם יבדאו שני חיילים, שאחד שירת 170 יום ויש לו בעייה אפסית, ויש לו בעייה גדולה, הרי שהחייל שיש לו בעייה גדולה יקבל את המענק. אני מציע, שאם אנו בותבים מענק לנזקק, יש לקבוע את המענק לפי הזדקקותו למענק ולא לפי קריטריון שלא מתיחס להזדקקותו למענק.

חוק נפיש המלחמה בנאצים (תיקון מס' 7), תשל"ד-1974.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

שר האוצר הביא אתמול לכנסת את חוק גכי המלחמה בנאצים. היה בכרוזתנו לדון היום בהצעה לסדר-היום של חבר הכנסת גרוסר, אבל עקב פטירת אמו אתמול בערב, נאלצנו לשנות את סדר-היום ונדון בחוק גכי המלחמה בנאצים. אנו נשלח לחבר הכנסת גרוסר מברק תנחומים בשם הוועדה.

מאחר ונושא זה הוא חשוב ונוגע לציבור אנשים גדול, מצאתי לנכון להעמידו על סדר היום, ולצורך זה הזמנו את אנשי האוצר ונציגי הארגון, ואני מעריכה את תשומתם להזמנה הפתאומית.

א. אבולעפיה:

לאור הדיון שהיה אתמול בכנסת, אני חייב לציין שאנו דנים על חוק גכי

המלחמה בנאצים, ולא בחוק גכי רדיפות הנאצים.

לעצם החוק - כפי שאתם יודעים, חוק
זכי המלחמה בנאצים מושתת כולו על חוק זכי צה"ל. למעשה, כל אותם
תיקונים שנעשים בחוק זכי צה"ל, אנו באים בעקבותיו ומשפלים גם בחוק
זכי המלחמה בנאצים. חוק זכי צה"ל תוקן לפני שנה, וזה רשוראקטיבי
משנת 1972. למעשה חיכינו לתיקון חוק זכי צה"ל, ועל אף שהתיקון מרם
אושר, אנו משלמים לפיו זה למעלה משנה.

עיקרי התיקונים שאנו מציעים היום
הם למעשה השגה ניכרת בתגמולים של זכי המלחמה בנאצים לאורך כל הקו.
סעיף ראשון מדבר על עצם התגמולים, שעד היום קבלו זכי המלחמה בנאצים
תגמולים לפי דרגה ח' של הדירוג האחד, ואנו מציעים לשלם להם לפי דרגה
י' של הדירוג האחד. זכה שיש לו בן משפחה, השכר הקובע יוגדל מ-75%
ל-86%, ולגבי זכה שאין לו בן משפחה - מ-68% ל-78%. רווק זכה,
שנקבעו לו 100% זכות, קיבל לפני התיקון הזה 477 ל"ח לחודש, ועכשיו
יקבל לפי האינדקס של חודש יולי - 931 ל"ח. התוספת הבסיסית, גלי תוספת
יוקר היא למעשה 30%.

לגבי מחוסרי פרנסה, בנוסף לתגמולים
שמקבלים הנכים, אנו מציעים תוספת של עוד 10% על מה שהם מקבלים.
מחוסר פרנסה רווק, שנקבעו לו 100% זכות, קיבל 630 ל"ח לחודש, ועכשיו
יקבל 1,001 ל"ח לחודש. עד עכשיו בצרכים קבלו 131% מדרגה י' של הדירוג
האחד, ואנו מציעים עכשיו שיקבלו שכר לפי דרגה י"ד של הדירוג האחד.
אם אני בא להשוות בצרך שקיבל בשנת 1973 לפי החוק הישן 1,016 ל"ח לחודש,
הוא יקבל עכשיו 1,596 ל"ח, וזה לדעתי משמעותי מאד.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצין: מי נחשב למחוסר פרנסה?

א. אבולעפיה: אדם שאיננו משתכר, רשום במשרד הנשחית
ומביא פתק מלשכת העבודה שלא סדרו אותו
בעבודה, נחשב אצלנו כמחוסר עבודה, כל עוד אין לו עבודה והכנסה אחרת.
אם יש לו הכנסה אחרת, מורידים את זה מהתגמולים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצין: האם זה קשור עם גיל?

א. אבולעפיה: זה קשור עם זכות. מ-10% עד 18% זכות
מקבל לפי ההצעה החדשה 50% מהשכר
הקובע. מדרגה מ' של הדירוג האחד. זכים בזקקים אלה זכים מ-10% עד
49%, שאינם מסוגלים לעבוד ואין להם הכנסה. מ-50% ומעלה הם כבר
בצרכים, ולמעשה מקבלים כמו מחוסרי פרנסה.

מ. גלס: שאלת הגיל כאן מצומצמת, כי צריך
להביא בחשבון שאנשים אלה היו בשנת
1945 לפחות בני 18.

א. אבולעפיה: הגיל הממוצע היום מתקרב ל-60.
להבדיל מזכי צה"ל, שהם בחורים צעירים,
אלה כולם אנשים מנוגרים.

גב' הקר: לפי החוק הזה מתווספים כ-30 זכים
לחודש, כשכמעט כולם עולי ברית-
המועצות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצין: זאת אומרת, הקריטריון היחיד שמגביל
הוא ענין ההכנסה.

א. אבולעפיה: דבר נוסף הוא תשלום לאלמנות. במקרה
של פטירת זכה, שהיה בצרך או מחוסר
פרנסה, או שקיבל תגמולים מיוחדים, עד עכשיו האלמנה או השארים קבלת
במשך 12 חודשים תגמולים על-פי התגמול האחרון שקבל הזכה לפני פטירתו.
אנו מציעים להרחיב את המסגרת הזאת עד 36 חודשים מיום פטירתו של הזכה,
רק לגבי אלמנות, כאשר לשארים אחדים זה נשאר 12 חודשים. כך שלאורך
כל הקו יש כאן תוספת והשגה ניכרת בתגמולים שמסולמים היום לזכים.

מ. גלס:

סעיף 1. בהגדרת "השכר הקובע", במקום ה' יבוא י'; במקום 75% יבוא 86%, ובמקום 68% יבוא 78%. לפי ההגדרה של השכר הקובע, הבסיס משתנה מ-ה' ל-י'. אחר-כך, במקום שמדובר על 75%, זאת אומרת אם הרכב משפחת הנכח כולל ילד, אז מעלים את זה ל-86%; ואילו אם הרכב המשפחה איננו כולל ילד, מעלים את האחוז מ-68% ל-78%, ותיקון זה יקבל תוקף החל מ-1.4.73, כאמור בסעיף 6(א).

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו בפנה את תשומת-לבו של שר המשפטים לנקודה זו, לא להתחיל לשלם כאשר החוק אומר אחרת. מה מונע אתכם מלהביא תיקונים בעוד מועד? יש לעשות את התיקונים בעוד מועד ולשלם על-פי חוק.

מ. גלס:

אני מסכים עם הערת היושבת-ראש, שיש בכך פגם אסתטי. בעניינים אלה קיימו דיונים משפטיים לעתים קרובות, בכלל באיזה מידה בענייני פנסיות מותר לשלם סכומים מעבר לסכומים שנקבעו בחוק. בעניינים אלה יש לנו חוות-דעת של היועץ המשפטי. מצד שני, אין להתעלם מהמצב הזה, ומר אבולעפיה כבר אמר, שחוק זה בא בעקבות התיקונים שמתקבלים בחוק גכי צה"ל.

א. אבולעפיה:

אנחנו למעשה התחלנו בטיפול בענין זה עוד לפני מלחמת יום הכפורים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אבל המלחמה הסתיימה כבר לפני כמה חודשים. אני מבינה אם זה דבר חד-פעמי, אבל לא רצוי להפוך את זה לנורמה.

מ. גלס:

במידה שהוועדה, או הכנסת מקבלת עקרונות את ההצעה שהתיקונים המוצעים יעביקו השבות רטרואקטיבית מ-1.4.73, זה עדיין לא אומר שבכל מקרה ומקרה לקחה הרשות המבצעת את החוק לידיה וכבר מבצעת את התשלומים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אינני מועצת שאנו נאשר הפרשים רטרואקטיבית. אני אומרת, שבכדי להשוות את שני החוקים, אפשר לעשות זאת תוך זמן קצר יותר.

א. לבנבראון:

מדוע ההצמדה דווקא לדרגה י' של עובדי המדינה?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בשאלה זו נדון כשבדבר על חוק הנכים. פה אנחנו מצמידים את התיקונים לתיקונים שמתקבלים בחוק גכי צה"ל.

א. לבנבראון:

א-אפשר להתעלם מכך שיש השגה ניכרת בתגמולים המשתלמים לנכי המלחמה בנאצים, סכום שגראה לא מבוטל, עדיין איננו מספיק לדעת.

א. אבולעפיה:

אבל אלה כולם אנשים עובדים. אני חושב ש-1,500 ל"י נמוך לחודש הוא סכום יפה. להיפך, בגלל הסכום הגבוה שבכיים אלה מקבלים, הם אינם יוצאים לעבודה.

הוחלט: לאשר את סעיף 1.מ. גלס:

סעיף 2. כאן אין שינוי בבסיס, דרגה מ' בשאר.

א. אבולעפיה:

התגמולים פלוס הסכום הזה מגיעים לסך 1,500 ל"י לחודש.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לגבי הכנסה נוספת, האם הכוונה היא לגבי הכנסה מעבודה בלבד, או יכולה להיות הכנסה מכל מקור אחר?

י. פסח:

הכוונה היא להכנסה מכל מקור אחר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

אם יש לבכה הכנסה נוספת, בניח קיצבת זיקנה מהמוסד לביטוח לאומי, האם על-ידי הוא מפסיד את המענק שהוא צריך לקבל כוצרך?

גב' הקר:

הוא איבדו מפסיד את הכל.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

אם יש לו הכנסה נוספת, אבל היא איננה בגובה אותו תגמול אילולא היתה לו הכנסה נוספת, הוא לא צריך להפסיד את המענק.

א. אבולעפיה:

הוא איבדו מפסיד בשום מקרה. אם מגיע לו סכום של 1,500 ל"י, ויש לו הכנסות פחות מ-1,500 ל"י, הוא בשום מקרה לא יקבל פחות.

מ. גלס:

את התגמול הרגיל מקבל הבכה לכל הדעות. בניח שההכנסה הנוספת היא 500 ל"י, אז הוא איבדו מקבל את התגמול הנוסף. יש מקרים, שההכנסה הנוספת איננה מגיעה ל-500 ל"י, אז במקרה כזה אני מבין שיש הפחתה, אבל הוא מקבל השלמה, כך שהסכום שוב יגיע ל-1,500 ל"י.

א. אבולעפיה:

אנו רוצים שהבכה יצא לעבודה ולא ישב בבית. אמנם הצמדנו אותם לבכי צה"ל, אבל אנשים אלה מתקרבים לגיל 60, ונזהר להם לקבל 1,000 ל"י ולשבת בבית.

א. לבנבראון:

האם הסכום של 1,500 ל"י כולל גם זכות של 10%?

א. אבולעפיה:

סכום של 1,500 ל"י מקבל זכה, שנקבעו לו 100% זכות והוא מחוסר פרנסה.

א. לבנבראון:

מה לגבי זכה שנקבעו לו 40% - 18% זכות?

א. אבולעפיה:

רווק זכה מקבל 280 ל"י, בנוסף לתגמולים. רווק זכה שנקבעו לו 50% זכות, יקבל תגמולים רגילים 224 ל"י, וכמחוסר עבודה עם זכות בגובה 50% - 560 ל"י; 80% - 560 ל"י, וזה מסתכם בערך ב-1,000 ל"י.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

כוונתי היתה, שמי שיש לו הכנסה עד גבול, שלא יפסיד את קיצבת הזיקנה שלו. זאת אומרת, שאם יש לו מחצית השכר הקובע, אין שום הבדל. עלתה הכנסתו הנוספת על מחצית השכר הקובע, ישולם לו תגמול חוסר פרנסה בניכוי אותו חלק מפרנסתו הנוספת. אם יש לו יותר מזה, מורידים משכרו עד לאותה מחצית, והוא מקבל מחצית התגמול של מחוסר פרנסה. פה השגנו את שני הדברים. לעודד אותו לצאת לעבודה, וכתוצאה מכך שלא יאבד את מה שמגיע לו בשל ההכנסה הנוספת.

הוחלט: לאשר את סעיף 2.

מ. גלס:

סעיף 3. בסעיף זה אנו משנים את הבסיס ומעמידים אותו על דרגה י"ד של

הדירוג האחיד.

א. אבולעפיה:

לפני תיקון החוק קיבל זכה בצרך, רווק, 1,016 ל"י, ועכשיו יקבל 1,596 ל"י.

בשוי פלוס 2 יקבל 1,627 ל"י.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

בסעיף 3 (2) אני רואה דבר חדש. "בחישוב הכנסתו הנוספת יראו את מחצית ההכנסה של בן זוגו של הזכאי שאיגו חי בנפרד ממנו, כהכנסתו של הזכה". אם אנו באים להשוות חוק זה עם חוק בכי צה"ל, מה שלא כתוב שם אל תכניסו הנה. לא הייתי לוקחת בחשבון את הענין הזה של בן הזוג. מדוע לקחת את זה בחשבון כהכנסתו של הזכה?

א. אבולעפיה:

דבר זה מוסכם עם ארגון הנכים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:

יכול להיות שזה מוסכם אתם, אבל לא כל מה שמוסכם אנו מקבלים כאן.

י. פסח:

קודם היינו רואים את הלכנסתה של האשה כהכנסה של המשפחה. כל מעמד הסוציאלי של הנכה נאמד על-ידי ההכנסה, ולא דאינו הבדל אם ההכנסה באה על שם אשתו או על שמו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:

שני בני זוג הם כל אחד בפני עצמו. אני מציעה שתבדקו את העניין הזה. אני רוצה שהאשה תצא לעבוד ולא תעשה חשבונות כתוצאה מכך.

א. אבולעפיה:

פה יש בעייה קשה מאד. אלה אנשים מבוגרים, לא נכי צה"ל, ולכן גם הארגון תמך בנו בעניין זה. הסכומים, יוצא שנכה שמקבל 1,500 ל"י - 1,600 ל"י לחודש, עוזב את מקום עבודתו ויושב בבית. אם יקבלו גם את הכנסת האשה, והנכה יקבל 2,000 ל"י בשו, אף אחד לא יצא לעבוד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:

אינני רוצה לפגוע בעקרון בשל העובדה שאתם מגיעים לסכומים גדולים. זה עקרון, ועקרון מקודש אצלנו.

א. אבולעפיה:

עובד מדינה שיוצא לפנסיה, לפני-כן קיבל משכורת בסך 1,500 ל"י, ועתה מקבל 70% ממשכורתו. נכה כזה שהיה עובד מדינה ויוצא לפנסיה, ינותר על כל הפנסיה ויקבל 2,000 ל"י. זאת בעייה קשה מאד ויש לחשוב על כך.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:

אם כך, יש למצוא דרך אחרת ולא-לפגוע בעקרון. אני מבקשת שתכינו את החומר בנושא זה ונתחזר לדון בכך.

אני מודה לכם. הישיבה נעולה.

הישיבה נפתחה בשעה 11.00